

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 glđ.—kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrť leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v dijaškem
semenišču (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

Slovenski GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamezne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis.
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spro-
jemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice, če
se natisne enkrat 8 kr.
dvakrat . . . 12 „
trikrat . . . 16 „

✎ Komur s koncem prvega četrťletja naročnina
poteče, naj se kmalu dalje naroči, da mu bode list
redno dohajal. Tudi zaostala naročnina se nam
naj kmalu dopošlje.

Opravništvo „Slov. Gospodarja“.

Naše avstrijske razmere na zunaj in doma.

Bližamo se najveselejšemu prazniku veliko-
nočnemu. Spomin, da je Sin božji, Jezus Kristus,
na svetem križi umrl in tretji den od mrtvih vstal
kot premagavec greha in smrti, pretresuje vsako
leto vesoljni odrešeni svet in navdaja srca njego-
vih vernikov z nedopovedljivim veseljem, posebno
takrat, kedar so se sami bili lepo z Bogom spra-
vili, vest potolažili in vsled vrednega sprejetja sv.
zakramentov deležni postali zaslug odrešenja. Ako
pa uživa človek v lastnem sreči mir, potem ga tudi
brez zavida želi vsakemu sozemljanu, vsem naro-
dom, vsemu svetu. Toda koliko blagih željā imajo
pogosto ljudje, ki se pa jim vendar na tem svetu
ne izpolnijo, ker se zaradi marsikterih uzrokov do-
polniti ne dajo. Ne dvomimo, da večina avstrijs-
skega prebivalstva presrčno želi miru, porazum-
ljenja, sprave s vsemi. Blage želje. Le škoda,
da jim teh željā nihče do dobra ne more dopolniti.
Krive so temu naše politične razmere na zunaj in
doma. Povsod kaže vse boljše na boj, nego na mir.

Naše razmere do sosednih držav so sicer
sedaj mirne, ali le na videž. V resnici ljubimo mir
le mi, vsi drugi, razven Švicarjev, so nemirni, se
orožajo na nos na vrat in iščejo prilike, da bi se
nas lotili. Očividno je, kako evropski državniki
po zaveznikih lovijo in skušajo drug drugega ope-
hariti. Nihče ne zaupa drugemu, ker namesto pra-
vičnosti državnike vodi črna sebičnost, grda pohlep-
nost in goli napuh. Sred tolikih zmešnjav se torej
tudi ni čuditi, ako nihče ne vé, pri čem da je, ali
se bode letos še mir ohranil ali bo pa prišlo do
krivave vojske, in kdo bo v sili naš zanesljivi za-
veznik? Naše avstrijske razmere na zunaj so ne-
jasne. Enkrat pravijo, da smo popolnem osamljeni,
toda kmalu potem moramo čuti, da nas hoče Bis-

mark, Rus, Anglež itd. pod pozuhu vzeti ali vsaj
v slučajih, da bo sam v sili, za zaveznika imeti.
Proti Italiji so pa vkljub tolaževalnim besedam
italijanskih ministrov razmere take, da se pošteno
dajo rešiti le, ako laško ošabnost z mečem zavr-
nemo. Pri teh razmerah je mir za letos sicer mo-
goč, dajmo še da je verjeten, a zagotovljen nam ni.

Še manje miru bo gledé na naše politične
razmere doma. Tukaj si prizadevajo konservativni
in narodni možje Avstriji izlečiti rane, katere jej je
vsekal nesrečni nemško-ustavaški in magjarski li-
beralizem. Brez nemornega dela in trdnega boja
se to ne bo posrečilo. To vidimo na dosedanjem,
moramo priznati, jako marljivem delovanji lani iz-
voljenega državnega zbora in konservativno-narodne
večine v njem. Akoprem so se jim ustavljali, jih
motili in ovirali liberalni poslanci in liberalni mi-
nistri, dognali so vendar več najpotrebnejših za-
konov ter skušali podreti nekatere liberalne po-
stave, katere so nam bile najbolj na škodo. Po-
daljšali so vojaško postavu, sklenili zakon o bo-
sensko-hercegovinskeji upravi, o skupnosti colninske
meje, dognali so zakon zoper umetno vino, zakon
o noveji uravnavi zemljiščnega davka, podrli libe-
ralno-posilno legaliziranje, se lotile nove šolske
postave in svobodnega oderuštva, da polajšajo
šolska bremena in omejijo grdobno oderuštvo, pro-
račun so pretresli, da bodo ž njim do maja gotovi
in tako dali časa zborovati deželnim zborom, ki
uže poldrugo leto niso bili pozvani. Vrli naši
konservativni, narodni poslanci so nam Stremajerja
vrgli raz ministerskega stola za bogočastje in nauk
ter ga tiščijo sedaj celo tavun iz ministerstva,
naklonili so vlado, da slovanskim narodom, po-
trebam kmetskimi, pravicam sv. katoliške Cerkve,
ni tako protivna, kakor je bila liberalna Lasser-
Auerspergova. Čeli na Moravskem so dobili pra-
vicoljubnega namestnika, a Slovenci na Kranjskem
prvokrat narodnega poslanca gospoda Winklerja
za cesarskega deželnega namestnika. Česki škofje
in zadnji čas tudi škofje salcburške nadškofije
dobili so toliko poguma, da so se zopet zglasili
zoper brezversko šolanje, in upanja imajo, da z

boljšim uspehom, kakor pred 4 leti. Toda to so le prvi in pričetni uspehi konservativno-narodnega in katoliško-cerkvenega gibanja po slednjih volitvah. Do končne zmage je še daleč. Liberalci so se premočno utrdili, imajo v gosposkej zbornici večino, na Ogorskem pa vse pod svojim strahovanjem. Najbolj nevarno pa je to, da se ta nesramna liberalna svojat drzne Bismarka pozivljati na pomoč. Vsi dunajski liberalni in judovski listi z graško „Tagespošto“ vred žugajo rekoč: „Bismark ne bo mogel prijazen biti do Avstrije ter se bode branil zvezati se z njo, če ne bode kmalu državni zbor razpuščen, grof Taaffejevo ministerstvo odpravljeno in pozvano takšno, ki bode pri novih volitvah nemškim liberalcem zopet pomagalo na konja.“ To je slednje pa najnevarnejše orožje liberalcev; s tem orožjem so vrgli grofa Hohenwartha, z istim strežjejo podreti Taaffeja. Naše politične razmere ne kažejo torej na mir, ampak na borbo pa tudi sijajno zmago, ako vsak konservativec, vsak narodnjak stori svojo dolžnost.

Gospodarske stvari.

Kako Francozi svoj Rokfortski sir pripravljajo.

M. Francozi so izvrstni sirarji, oni imajo več jim lastnih sort sira, ker je Francoz velik sladkosnedež, ki hoče spomladi drug sir jesti, ko po leti in jeseni tudi drug ko po zimi. Francozi narejajo ta sir iz ovčjega in pa iz kozjega mleka, ali iz ovčjega prevesno več, ko iz kozjega. V letu 1866 so molzli v ta namen 250.000 mlečnih ovec in so namolzli od njih za 3,575.000 kilov sira. Bogato travnati pašnik, na katerem se te ovce pasejo, je velika, velika ravnina, ki je več kilometrov široka in dolga. Ko ovce zvečer z paše pridejo, jih pusté jedno uro pri miru, da se odpočinejo in potem jih še le pomolzejo. Spazili so namreč, da ovce po tem počitku mleko bolj in čistejše od sebe dajejo, kakor pa, če se brž po paši, ko se domu priženejo, molzejo. Molža se pa jako naglo opravlja. Od začetka majnika do sred julija so ovce najbolj mlečne. V tem času daje vsak par luknjic t. j. vsaka ovca po 0'6 litra mleka na dan.

Ovce so od tako imenovanega Lazarkovskega plemena, imajo velika vimena, ktera s tem povečajo, da jih z rokami bijejo, ko je jim mleko poteklo. Zvečer namolzeno mleko se skoraj do vrenja zvari in potem na stran postavi. Zjutra ga posnamejo, zvaré in z mlekom, ki so ga zjutra namolili pomešajo in vsirijo. Brž, ko se je skuta naredila, jo z metilom razdelé in siratko odcedijo. Skuta se zdaj z roko pregnete in premesi in plastoma v lesena torila natlači, ki imajo prevrtano dno. Navadno se med skutine plasti tanki rezanci plastnega kruha položé, ki je iz jarega in zimskega ječmena zamesen. Tudi se nekaj kvasa in jesiba pridene, da se sir prej zgodnja, kar se s

tem zgodi, da se na siru posebna njemu lastna plesnoba napravi. Skuta ostane 3—4 dni pod kameni stlačena, potem ga v platno povijejo in posušé. Ko se je 3—4 dni sušil, se sir prinese v mesto Requefort, kjer ga še na poseben način godnjajo in odkoder ima ta sir svoje po svetu znano ime. To mesto leži v globoki in tesni soteski, obdano od vseh strani od visokih, strmih sem tam prevesnih apnenih skal. Te stene so polne dupelj in jarkov, iz katerih celo o najvročejšem poletnem vremenu mrzla sapa piše. Sapa vleče od juga proti severu in je, kakor se pravi, posebno dobrega in ugodnega upliva na dobroto tega sira. Lastniki teh skalnih dupelj si naročajo v vsakem letnem času od ovčjih sirarjev sira, ga preiskujejo, poskušajo in po večji ali manjši dobiti v redi postavljajo. Ko so se siri s soljo potrosili, se na 2—3 dni v rede drug na drugega postavijo. Po treh dneh se zopet iz políc in redov vzamó, sol in solna voda v nje vtère, zopet na police zdevajo in v rede postavijo. Ko so sir skozi cel teden v dupljah godnjali, ga ostrgajo in obrežejo in s posebnimi iglami, ktere neki poseben nastroj goní, prebadajo, da tako prej skoz in skoz preplesni. Po prebadanji ga skozi 15 dni ali tako dolgo na police v vrste ali rede postavijo in pusté, dokler se ne posuši in do dobrega trd postane. Pri tem prevleče sir neka plast bele plesnobe, ki se včasih v niti nekoliko centimetrov dolge razvleči pusti. Koliko so te niti sočnejše in debelejše, toliko večja je dobrota sira. In to je Rokfortski francoški sir.

M. Kako rane ozdraviti, če konja njegova oprava, komat, sedlo oriba. Take rane se morajo najprej z mlačno vodo lepo izprati in osnažiti, kar se najbolje zgodi, ako se kopalna goba v mlačno vodo namoči in z njo rane vmivajo. Na tako osnažene rane se potrosi v prah stolčen Gummi Myrrhae. Rana se kmalo in lepo celiti začne. Dobro je tudi rano s šopkom v kolodij pomočenim pomazati, da se tauka, popolnoma pokrivajoča bela mrenica čez rano naredi.

M. Slamo za nastelj je dobro nekoliko rezati. Nasteljno slamo na blizu 20 centimetrov dolge kose rezati je dobro, ker tako rezana slama tekoče živinske izločke bolj v se poteza, ko nerazana ali cela. Tudi daje živini bolj suho ležišče in dosti močnejši gnoj, ker se z živinskim blatom in mokrimi izločki bolje pomeša. Z mašino ali nastrojem izmlačena slama bolj na se poteza od slame s cepom izmlačene. Posebni nastroj za rezanje slame ni potreben, ker se snopi na vsakem tnalu z navadno sekíro na dvoje presekatí ali pa s staro koso prerezati dajo.

M. Kako pomagati, da svinje svojih mladicev ne požró. Mladi praščeki prinesó na svet ostre kočne zobe. Ti mlečni kočniki tičé tesno zob pri zobu. Sesci starke med temi zobmi nimajo